

MOŠČANSKA SKUPNOST

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SZDL MOSTE-POLJE

LETO III.

JULIJ AVGUST 1962

ŠT. 7—8

Z zadnjega plenuma Občinskega odbora SZDL Ljubljana—Moste—Polje Vso pozornost kmetijstvu in gozdarstvu

Kmetijstvo in gozdarstvo sta v naši občini eno od važnih gospodarskih področij. Na eni strani lahko z ekonomsko-političnega gledišča ugotavljamo, da so dosedanja načrta glede večje proizvodnje in hitreje preobrazbe naše vasi že toliko realizirani, da postajajo zakonito faktor razvoja, na drugi strani pa moramo ugotoviti, da razvoj v kmetijstvu in gozdarstvu še ni tako daleč, da bi bil odvisen samo od notranjih sil mladih kolektivov — tu gre namreč preko ustvarjanja in širjenja prostora in modernejšega načina gospodarjenja za nove proizvodne odnose in druge socialistične oblike na naši vasi v vsej širini in globini stvari. In o kompleksu teh vprašanj glede na specifične pogoje v kmetijsko-gozdarskih predelih naše občine je bilo predvsem govora na plenumu našega občinskega odbora SZDL 17. 7. t. l. Iz obširnega poročila tov. Jožeta Cvetkoviča in iz živega razgovora ob njem povzemamo nekatera bistvena dejstva, probleme, misli in naloge.

Najširšim množicam SZDL, še zlasti na kmetijskih področjih, mora biti jasno, da naš delovni kmet nima perspektive v klasičnem načinu proizvodnje na majhnih gospodarskih enotah, kjer je morda včasih vzdrževal sebe in svojo družino v obliki naravnih proizvodnje. Danes tudi delovnemu kmetu to več ne zadošča in s spremembo socialne strukture v prid delavcev-proizvajalcev smo že toliko napredovali, da pričakujemo od njega specializirano veliko blagovno proizvodnjo, od kmeta-proizvajalca pa proizvodno sodelovanje z večjimi blagovnimi fondy in ne samo formalnih pogodb o pridelovanju. Pri dosedanjih 700 ha obdelovalnih površin družbene proizvodnje in pri okoli poltretje milijarde letnega bruto produkta tudi že sedaj ne more obstojati več vprašanje, ali naj razvoj naših kmetijskih obratov nadaljujemo ali zaključimo, temveč nas ta dejstva nujno vodijo do zaključka: družbene obrate je treba dograditi, popolnoma osvojiti tehnološki proces, poslovanje ekonomizirati in prostore povečati, da bodo čimbolj izkoriščene za postavljene proizvodne zmogljivosti.

To predvideva tudi naš perspektivni načrt: do konca petletnega obdobja naj bi se površine v družbeni proizvodnji povečale za okoli 25 % (v gozdarstvu preko kooperacije še več), bruto produkt pa naj bi se dvignil na okoli 3,700 milijard dinarjev. Seveda bodo tu nastopale različne težave; tudi trenutni skoki nas ne smejo preseči niti v dobri niti v slabi smeri, toda če ugotavljamo, da je zgoraj omenjene realizacije ustvarjalec s povprečjem mesečnega neto osebnega dohodka od 23 do 26 tisoč dinarjev, kar pomeni v primerjavi s predlanskim in lanskim povprečjem dvig za 10—17 % po posameznih ekonomskih enotah, nam tudi to potrjuje pravilnost politike in teženj v kmetij-

stvu naše občine. Ta bo s smotnimi investicijami in sistematičnimi konkretnimi programi lahko v razvoju našega družbenega kmetijstva in gospodarstva mnogo pripomogla k hitrejšemu in vsebinsko bogatejšemu razvoju naše vasi nasploh.

Pri tem je šlo do sedaj predvsem za organizacijo kmetijskih zadrug in posestev — dosedanje ekonomije in posestva so se združila z Agrokombinom in tu že nastajajo močnejše in specializirane proizvodne enote (od n. pr.

160 krav na začetku smo dosegli letos že preko 1000 glav goveje živine. To je sicer bila tudi velika investicija, a se že obrača: živino sedaj lahko že izvažamo; celotna proizvodnja Agrokombinata pa se je dvignila za 25 % in so načrt presegli za 14—15 %). Tudi zadruge so se združile in nastopajo sorazmerno močni specializirani obrati zelenjave in sadja, v razpravi pa je še obrat za predelavo.

Sedaj pa je treba te nove koncepte in programe utrjevati. To je zahtevnejše delo, ker zahteva tako ekonomske, politične, organizacijske in sociološke analize, vztrajnosti in stalnega delovanja. Utrditi je nove, sodobne proizvodne odnose, utrditi tudi zaupanje individualnih kmečkih proizvajalcev v proizvodno sodelovanje.

KOOPERACIJA V KMETIJSTVU IN GOZDARSTVU

V kmetijstvu in gozdarstvu smo rabili mnogo več časa kot v gospodarstvu, da smo razčistili, kaj pravzaprav je kooperacija. Gre namreč za družbenopolitični in

Polletno gibanje gospodarstva v naši občini

Analiza gibanja gospodarstva v 1. polovici t. l. kaže, da smo obdržali dinamiko porasta proizvodnje preteklih let, saj smo v primerjavi z lanskim letom uresničili v družbenem sektorju 50,8 % letnega družbenega načrta v celotnem dohodku in je ta uspeh večji za 16 % od lanskega. Od tega se je povečala industrijska proizvodnja v primerjavi z lanskim letom za 18,1 %, delovna sila pa je narasla za 6,1 % in torej cenimo povečanje proizvodnje za okoli 11 %!

Značilno za to obdobje je predvsem troje:

1. iskanje stimulatивnejših oblik za povečanje proizvodnje in produktivnosti dela,
2. zmanjšanje investicijskih vlaganj, predvsem v neproizvodne namene in
3. povečanje izvoza.

Proizvodnja je v stalnem porastu in je dosegla v 1. polovici t. l. 53,19 % na načrta kljub nihanju, ki je nastajalo zaradi nepravčasne in sunkovite dobave reprodukcijskega materiala, pomanjkanju obratnih sredstev za povečanje proizvodnje, preusmeritvi za potrebe uvoza itn.

Investicije so se v primerjavi z lanskim letom znižale za 16 % in gre to predvsem na račun omejitve gradnje novih objektov, kar je izraz splošnih naporov v štednji družbenih sredstev. Večino sredstev smo porabili za novo strojno opremo in nadomestitve.

Izvoz se je povečal v primer-

javi z istim razdobjem lani za 50 odstotkov. Letos je bil izvršen tudi rebalans načrta za izvoz — povečal se je za 22,4 %, a je tako povečani presežen za 2,4 %.

Tudi obratna sredstva v industrijskih podjetjih so porasla za 11,4 %. Denarni zavodi so v zadnjem času pokazali gibčnejšo politiko kreditiranja in so vse pereče probleme reševali hitro in zadovoljivo; to velja predvsem za komunalno banko v Ljubljani in njeno podružnico v Mostah. Pri presoji problematike obratnih sredstev pa je pomembno tudi stanje vnovčne realizacije kot novega elementa pri ugotavljanju formiranja in

proizvodni odnos, ki zahteva dokaj močne osnove tako v kadrih kot v organizacijskih in materialnih izhodiščih družbenih obratov.

Gre pa tudi za specifično drobno, a sorazmerno dobro organizirana individualna gospodarstva, ki so pogojena z zgodovinskim razvojem našega kmeta predvsem v buržoaznem obdobju. Zato so zadruge do sedaj uspevale zlasti s kontrahiranjem (posestva niti tu ne) in prav tu je sedaj naša naloga: najti na teh osnovah in našim prilikam primerno obliko in način proizvodnega sodelovanja z našimi kmeti v težnji za večjo in specializirano proizvodnjo. V to nas vodi premajhna družbena površina. Hkrati pa lahko resno računamo s temi blagovnimi fondy kot z reprodukcijskim materialom za naše družbene obrate v proizvodnji, predelavi in tudi trgovini. Na ta način tudi rešujemo kar največ socialnih problemov. V kooperaciji s kmeti kaže torej iti na zagotovitev večjih blagovnih fondov in — za sedaj — ne na delitev dohodka po vloženem delu.

Na ta način bomo lahko mlečno proizvodnjo pri individualnih proizvajalcih postopoma docela opustili in ob splošni modernizaciji kmetijstva lahko smotno vodili tudi politiko cen. (Agrokombinat stoji namreč še danes pred vprašanjem cene za mleko — pri litru ima še vedno 4 dinarje izgube!)

(Nadalj. na 5. strani)

delitve celotnega dohodka. V industrijskih gospodarskih organizacijah kot glavnih pokazovalcev gibanja vnovčne realizacije je ta za 13,6 % manjša od fakturirane. To stanje nam ponazarja saldo upnikov in dolžnikov, ki izkazuje porast terjatev nasproti kupcem za 12,5 %, saldo dobaviteljev pa je padel za 0,6 % v primerjavi z lanskim letom. Večji porast salda dolžnikov izkazujejo Indos, Emona, Črevarna, Zima itd.; poleg ostalega ga je povzročil tudi ciklus serijske proizvodnje v Indosu in prodaja preko posrednikov (izvoz). Na sploh se ugotavlja, da je realizacija vplačil ugodnejša kot v preteklem letu in je to pripisati delno novim predpisom kot tudi boljši organizaciji in evidenci izterjevalne službe.

Nadaljnji faktor pri presoji obratnih sredstev so primerjave z lanskim letom v gibanju prometnega davka, družbene obveznosti in formiranje čistega dohodka. Prometni davek je porastel za 2,7 %, družbene obveznosti za 3,8 % in čisti dohodek za 10,4 %. Najobčutnejše je porastel čisti dohodek v

(Nadalj. na 2. strani)

Polletno gibanje gospodarstva v naši občini

(Nadalj. s 1. strani)

Emoni, kljub temu, da so prav v tem podjetju najbolj porasle družbene obveznosti. Zanimivo je, da izkazuje večji porast čistega dohodka tudi Kolinska tovarna, kar je izredno za živilsko stroko; pripisati ga je avtomatizaciji tovarne in dobri tehnološki in komercialni organizaciji. Občuten padec pa izkazuje tovarna Kleja, Teol-oljarna, Izolirka, Crevarna, Totra in Zima. Pri prvi gre znižanje predvsem na račun uvedbe novega prometnega davka, pri ostalih pa zlasti za amortizirane obrate in je njih razvoj odvisen od novih investicij.

Po posameznih panogah gospodarstva so bili v 1. polletju doseženi naslednji uspehi:

	R 1. p. 62 plan 1962	R 1. p. 62 R 1. p. 61
Industrija	51,4	118,1
Kmetijstvo	47,3	95,2
Promet	56,3	156,3
Gradbeništvo	44,1	91,3
Trgovina	50,9	104,3
Gostinstvo	50,3	116,1
Obrt	51,9	118,7
Komunalna	48,9	117,2
Skup. druž. sred.	50,8	116,0

Razen v gradbeništvo so ti rezultati v vseh panogah gospodarstva zelo ugodni in lahko ugotovimo, da je na relativno ugodno dinamiko vplival predvsem stalni porast industrijske proizvodnje. Industrija je v 1. polletju t. l. presegla celotni dohodek v primerjavi z lanskim letom za 18,1 %, načrt za letošnje leto pa za 1,4 %. Fizični obseg proizvodnje je bil v primerjavi z letom 1961 presežen za 15,5 %, načrt za 1. 1962 pa za 3,19 %.

Načrta celotnega dohodka in fizičnega obsega proizvodnje niso realizirale Kemična tovarna in papirnica Vevče (letni remont in težave z nabavo surovin, predvsem žveplena kislina in celuloza), Mineral, Izolirka in Crevarna (sezonski zračaj proizvodnje) in Arbo, Totra, Zima in še nekatera podjetja — zaradi nadaljnjih sprememb asortimenta, s čimer so močno presegli količinsko ali finančno realizacijo. Večina teh podjetij pa je že v juliju izravnala ali celo presegla planske naloge.

KMETIJSKA PROIZVODNJA v družbenem sektorju je v 1. polletju uravnavala svojo dejavnost v skladu z družbenim načrtom občine in proizvodnimi načrti družbenih kmetijskih organizacij.

V rastlinski proizvodnji v tem obdobju niso realizirali načrta, ker dozori večina pridelkov šele v 2. polovici leta. Agrokombinat ima zasejane vse površine po načrtu, kmetijska zadruga pa je razširila vrtnarski obrat s 16 ha v 1. 1961 na 40 ha v letošnjem letu. Površine so zasejane in zasajene po finančno-proizvodnem načrtu, ki predvideva proizvodnjo 1193 ton raznih povrtnin proti 171 tonam v preteklem letu! V sadjarstvu pa so nadaljevali s širjenjem plantažnih nasadov v Vinjah in Senožetih (jablane, hruške in črni ribez).

V živalski proizvodnji je porasla proizvodnja mleka na obratih Zadobrova in Dolsko v primerjavi z lanskim letom za 20—30 %, vsi obrati Agrokombinata pa so dosegli 112 %-no proizvodnjo mleka. Perutninarska farma v Zalogu ni realizirala polletnega načrta — dosegla je le 87,6 %. Vzroki so v pomanjkanju valilnih jajc, močnih krmil in kokcidostatov in je

bil zato manjši prirast in večji procent poginov. Farmi bekonov v Ihanu in baby beefa v Črnelem sta dosegli proizvodni program: prva s 102, druga pa z 99 %. Tovarna močnih krmil je prodala 32 % celotne proizvodnje 1. polletja, ki je znašala 13.428 ton. Investicije v kmetijstvu so v 1. polletju znašale 447.638.130 dinarjev.

Posebno vprašanje predstavlja v kmetijstvu pridobivanje novih zemljišč in kooperacijsko proizvodnjo — o tem pa je govora že na drugem mestu.

V GRADBENIŠTVU je dosežen polletni načrt le s 44,1 %, kar je pripisati zakasneli gradbeni sezoni, manjšemu vlaganju in angažiranju vseh večjih gradbenih podjetij (ki imajo v naši občini svoje obrate) pri gradnji podvoza. Edino podjetje s sedežem v naši občini Železniško gradbeno podjetje, je načrt celotnega dohodka preseglo za 13 %.

V PROMETU smo presegli načrt s 56,2 %. Le pri SAP-TURISTU je bil zaradi slabega vremena in povišanja cen gostinskih uslug uspeh slabši od pričakovanega. Globus-Spedicija in Javna skladišča pa sta načrt celotnega dohodka presegla; s 1. VII. t. l. sta se obe podjetji združili z Intertransom v novo podjetje — o tem tudi pišemo v našem listu na drugem mestu.

V TRGOVINI je promet in celotni dohodek v 1. polletju le malo porasel v primerjavi z lanskim letom (načrt je realiziran s 50,9 %). Potrošniki so namreč čakali novih cen, ki so se morale znižati na lanko raven in se zato niso zalagali oz. kupovali artiklov trajne vrednosti.

V GOSTINSTVU je celotni dohodek narasel v 1. polletju letos v primerjavi z lanskim letom za 16,1 %, načrt pa presežen za 0,3 %. Glede na znano situacijo v 1. polletju je rezultat kar zadovoljiv.

OBRTNA podjetja so v 1. polletju presegla načrt — razen onih, ki imajo status obrtno-gradbenih podjetij; pri njih pa moramo upoštevati letošnjo slabšo gradbeno sezono v prvih šestih mesecih. Najbolj je porasla realizacija v podjetju Ellux, ki je letni načrt že izpolnilo, v primerjavi s 1. polletjem lani pa preseglo s 500 %.

V KOMUNALNI DEJAVNOSTI načrt ni bil dosežen (48,9 %) vendar tudi bistvenih problemov ni!

Polletni (korigirani) načrt izvoza je presežen za 52,4 % in je usmerjen — razen malenkosti v Poljsko — ves v države s trdno valuto. Pod planom so le Saturnus, Izolirka, Mineral, Zima in papirnica Vevče, vendar je tudi v večini teh podjetij upati na uspešen zaključek poslovnega leta.

Zaradi omejenih gospodarskih investicij polletni načrt ni izpolnjen in tudi verjetno tudi letni ne bo, čeprav so običajno investicije v 1. polletju manjše. Potreben pa je maksimalni napor za realizacijo investicijskih vlaganj v gospodarskih organizacijah, katerih proizvodnja je vključena v splošne družbene napore za povečanje izvoza, kot so Saturnus, tovarna Kleja, Emona, papirnica Vevče, Indos, Kemična tovarna in druge. Letos bomo začeli tudi z investicijsko gradnjo kombinata Žito in toplarne ter pripravili vse za novo proizvodnjo kemične tovarne.

Po podatkih statistične službe ObLO Ljubljana-Moste-Polje so v vseh gospodarskih panogah naše

občine porasli povprečni osebni dohodki in se giblje povišanje od 0,5—22,9 %. Podoba pa ni dokončna, saj bodo obračuni po novih merilih ponekod še bistveno vplivali na povprečje osebnega dohodka v 2. polovici leta. To povečanje je v skladu s povečano produktivnostjo in v večini primerov tudi z določili o notranji delitvi dohodka; vsekakor pa je prišlo v 1. polletju letošnjega leta do vsklajevanja povprečij osebnega dohodka med panogami.

V primerjavi z letom 1961 se je znatno znižalo število zaposlenih z najnižjimi in najvišjimi povprečnimi osebnimi dohodki in je v razponih opaziti vsklajevanje višine notranjih razmerij.

Gospodarske organizacije so to-

Nove maloprodajne cene s 1. julijem

V prometu blaga na debelo in drobno so cene v letu 1962 neenakomerno naraščale. To zviševanje cen je na eni strani negativno vplivalo na celotno gospodarstvo, na drugi strani pa je bil najbolj prizadet potrošnik. Da bi se naš trg stabiliziral, cene pa ustalile, je zvezni državni sekretariat za blagovni promet izdal odredbo o maržah v trgovini na debelo in drobno, ki v njej odreja, da določa maržo v prodaji na drobno upravni organ občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za blagovni promet, za določevanje marž v prometu na debelo pa je pristojen republiški državni sekretariat za blagovni promet.

Na trgovinski zbornici ljubljanskega okraja je bilo več sestankov s predstavniki občin, kjer so podrobno analizirali stanje vseh trgovskih podjetij na drobno na področju mesta. Ugotovili so, da so posamezna trgovska podjetja v letu 1961 kakor tudi v letu 1962 neupravičeno zviševala maloprodajne cene na račun večje razlike v ceni, ki se je sicer odražala tudi v zviševanju osebnih dohodkov, mnogo manj pa v akumulaciji skladov.

Vsa trgovska podjetja so morala pri polletnih inventurah vskladiti maloprodajne cene industrijskih izdelkov in živil industrijskega izvora fer kmetijskih pridelkov z nivojem cen decembra 1961 ali 30. junija 1962. Vse te cene so bile v skladu z načrtom, ki je bil v letu 1961 izdan. Vsi trgovski predstojniki so bili opozorjeni, da ne smejo presegati razlike, ustvarjene v mesecu decembru 1961. Da bi akcija znižanja cen kar najbolj uspela, je v polni meri odgovorna tržna inspekcija. Prvi kontrolni pregledi so pokazali, da so se cene že znižale na raven cen decembra 1961. Bodoča naloga tržne inspekcije pa bo, da bo vseskozi spremljala gibanje cen ter na vsako neupravičeno zviševanje cen kar najostreje reagirala.

Že vsa zadnja leta ugotavljamo, da so potrošniški sveti skoraj popolnoma zamrli. Sedaj je pravi trenutek, da le-ti ponovno polno zažive, kajti od njih lahko vsi potrošniki mnogo pričakujemo, saj bodo vsakodnevno spremljali problematiko trgovine ter

rej na sploh izpolnile načrt za 1. polletje nad pričakovanjem. Če pa vključimo v te ugotovitve že julijsko proizvodnjo, lahko ugotovimo, da smo načrt presegli za 3,1 odstotek proti 1. polletju 1961, ko smo ga presegli z 1,4 %. Po predhodnih podatkih in razpravah s kolektivi se tudi v avgustu proizvodnja razvija z istim tempom kot doslej in v skladu z njihovimi operativnimi načrti. Vse to pa nam daje garancijo, da bomo tudi v jesenskih mesecih planske naloge presegli posebno ob dejstvu, da se bodo v zadnjem kvartalu vključile v proizvodnjo nove proizvodne naprave v Saturnusu, Totri, Mineralu itd. Vsi ti uspehi so rezultat naporov delovnih kolektivov in stalne povezave s samoupravnimi organi ljudskega odbora in ostalih organizacij in so nam garancija za še uspešnejši nadaljnji razvoj.

Če na kratko analiziramo stanje cen na našem tržišču lahko ugotovimo, da so se cene do 1. julija 1962 svobodno formirale — razen pri artiklih, katerim je cena določena; v tem razdobju je večkrat prišlo do neupravičenega zvišanja cen. Z novo odredbo je samovoljno zvišanje cen preprečeno.

Odgovoril bi na članek Zakaj tako?, objavljen v Moščanski skupnosti št. 6, zakaj in kako je prišlo do zvišanja cen zobni pasti Hygia. Trgovsko podjetje Specerija je 16. 4. 1962 nabavilo zadnjo pošiljko zobne paste Hygia pri proizvajalnem podjetju Galenika. Nabavna cena je bila 43 din, prodajna pa 58 din, ali 34,8 % razlike v ceni. Toda pošiljka zobne paste Hygia je kmalu pošla, proizvajalno podjetje Galenika pa je trenutno ni imelo na zalogi; zato je bilo trgovsko podjetje Specerija prisiljeno 25. 5. 1962 nabaviti jo preko trgovskega podjetja Mercator. Nabavilo je 300 tub po 70 dinarjev s prodajno ceno 100 din ali 42,80 % razlike v ceni. Ker pa so potrošniki takoj reagirali na zvišanje cene, jo je podjetje po treh dneh prodaje znazalo na prejšnjo prodajno ceno t. j. na 58 din in tako ostalo količino prodalo izpod nabavne cene. Priporočamo, da v tem primeru občinski organ tržne inspekcije ne bi mogel ničesar ukreniti, ker je poslovalnica prodajala po ceni, določeni s strani uprave podjetja, ki je lahko do 1. julija 1962 svobodno formirala prodajno ceno za zobno pasto Hygia. Proizvajalno podjetje Galenika je že obvestilo podjetje, da bo nova prodajna cena na drobno zobne paste Hygia 65 dinarjev, priznavajoč trgovskemu podjetju Specerija 16,5 odstotka rabata za kritje vseh stroškov.

Potrošniki sami pa naj v čim večji meri sodelujejo ter spremljajo problematiko naše trgovine in preko potrošniških svetov ter uprave občinskega ljudskega odbora rešujejo vse negativne pojave, kajti le tako bo trgovina žila svojemu namenu: kulturno, korektno in pošteno zadovoljevati potrošnike in upoštevati njihove upravičene pripombe oz. predloge za izboljšavo.

Janez Kozine

Moščani sprašujemo in odgovarjamo

V naši stalni rubriki objavljamo nekaj zanimivosti o počitniških letovanjih otrok v bazah v Pacugu in Polhovem Gradcu. Vsekakor je to za mnoge naše bralce aktualna in zanimiva tema. Po vsem napisanem bo marsikomu lažje ustvariti si predstav o koristnem in prijetnem oddihu, ki ga preživljajo naši otroci v teh počitniških bazah.

Zdravstvena počitniška kolonija v Polhovem Gradcu

Ob vzhodu Polhograjskih Dolomitov leži prijazen in lep kraj Polhov Gradec. V njem letuje od 15. julija dalje 37 otrok iz območja občine Ljubljana Moste-Polje. Tu živijo med svojimi sovrstniki, si krepijo telo in nabirajo svežih moči, hkrati pa se seznanjajo z okolico kraja in spoznavajo, kaj vse se je v njem dogajalo.

Kakšni so in kako živijo? Kot vsi otroci so tudi oni veseli, živahni, včasih tudi razposajeni, a kar disciplinirani. »Izbirčnih Metk ni med njimi, radi vse pojedjo, kar dobijo na krožniku, mnogi pa jedo tudi po 2- ali 3-krat. Hrana je dobra; peštra, vsebinsko bogata in okusno pripravljena; zanjo skrbi 3 tihe in požrtvovalne kuharice.

Kolonisti živijo v treh velikih družinah. Deklice tvorijo skupnost Vrtnice, mlajši dečki so Dolomitski kurirčki, starejši pa so Tigri. Trije vodniki skupin oziroma vzgojiteljice Ruža Rozman, Marija Pohajač in Marija Rus pa vodijo, koordinirajo in usmerjajo delo skupin. Včasih morajo tudi reševati nastale spore med posamezniki. Vse tri skupine tekmujejo med seboj v pospravljanju, obnašanju in disciplini; potek in uspeh tekmovanja je razviden na posebnem grafikonu. Otroci preživljajo dneve po predvidenem načrtu. Na dnevnih sprehodih so spoznali bližnjo in daljno okolico Polhovega Gradca, povzpeli so se

na bližnje obrobne griče, na Grmado in k Lovrencu na Polhograjski gori. Zvedeli so, da je med NOB deloval na tem področju Dolomitski odred in najvišji organ Osvobodilne fronte slovenskega naroda IO OF. Ogleдали so si tudi bunker na Babni gori, kjer je bil sedež IO OF in obiskali spomenik ob javki dolomitskih kurirjev.

Na večer pred Dnevom vstaje so zastopniki otrok iz kolonije položili šopek k spomeniku padlih in počastili njihov spomin z enominutnim molkom.

V počastitev Dneva vstaje so zakurili velik taborni ogenj in so k prideditvi povabili polhograjske pionirje. Ob tabornem ognju so bili tudi trije borci, nosilci spomenice. Eden izmed njih je bil borec Dolomitskega odreda in je zbranim pionirjem pripovedoval o bojih tega odreda.

Slaba stran kolonije v Polhovem Gradcu je neposredna bližina Ljubljane. Starši to bližino izrabljajo in pogosto obiskujejo svoje otroke. Prinašajo jim različne jestvine in rezultat tega so redne driske, ki jih imajo otroci po obiskih.

Tako minevajo dnevi ob prijetnih dogodkih in vtisih ter se kaj hitro bliža konec letovanja. Tudi ob koncu bodo zakurili taborni ogenj, izvedli ob njem program in se tako poslovili od kolonije in od Polhovega Gradca samega.

ško delo je rodilo uspeh. Nedvomno ima za to največ zaslug sam tovariš Maček, ki je ves svoj prosti čas prebil na Pacugu in s svojimi idejami in rokami prispeval svoj veliki delež. Ze prvo leto je bilo na oddihu v poletnih mesecih okoli 300 otrok. Vsaka izmena traja mesec dni in v vsaki je 70 do 80 otrok.

Upravnica III. izmene tov. Marija Meško nam je razkazala počitniški dom in okolico. V koloniji so otroci iz Polja in Most, stari nad 10 let; skoraj ves dan preživijo ob morju. Ob 7. uri vstajajo, ko izdatnem zajtrku stečejo

nespečnost. Zrak in voda opravi-ta svoje.

Otroci so ves čas pod kontrolo bolniške sestre, ki jih nadzoruje in beleži njihovo rast. Kljub »fizičnim naporom«
otroci pridobivajo na teži in so vsi zdravi. Bolniki se pojavijo le takrat, ko pridejo starši na obisk in prinesejo s seboj razne »priboljške«, s katerimi se otroci za kak dan pokvarijo svoje želodčke.

Velika prednost počitniškega doma je lastni studenec z odlično vodo, ki jo črpalna naprava potiska nekaj 100 metrov daleč.

Nehote pa človek pomisli na

Še nekaj minut in jedilnica na prostem bo pripravljena za sprejem mladih prebivalcev počitniške baze na Pacugu

proti morju; kosijo ob 12. uri. Potem je obvezen počitek in zopet kopanje. Ob večerih se ob tabornem ognju zabavajo, nastopajo in se merijo v spoznavanju narave, recitiranju in plesu. Fantje pripovedujejo o svojih podvigih in »globinah«, o prepovedanem lovu na ostrige in o maratonskih plavalnih tekmah. Potem ogenj počasi ugasne in nad Pacugom zavladati tišina. Nikogar ne muči

izkoriščenost počitniškega doma. Kot že rečeno je dom zaseden le dobre 3 poletne mesece (junij, julij in avgust), potem pa sameva in čaka prazen skoraj leto dni. Morda bi politične in športne organizacije izbrale Pacug za sedež seminarjev, športnih priprav ali oddiha? Vsekakor je počitniški dom na Pacugu neprecenljive vrednosti in bi bilo treba njegovo sezono podaljšati.

Moj otrok je letoval v Pacugu

Pacug! Tega imena ne pozna niti poštar niti kdo od okolišanih. Pravzaprav je ime ostalo od starega posestva, ki ga je nekoč obdeloval neki Italijan. Danes pa je Pacug pojem in kraj, ki ga Moščani bolj poznajo kot domačini. Pacug je ime naselja ali bolje rečeno kolonije, kjer je počitniški dom občine Moste-Polje in loži na vzpetini med Piranom, Fijeso in Strunjanom. Samo 10 minut hoda med oljčnimi nasadi in trtami, pa si ob morju.

Pred leti je bilo tu zapuščeno posestvo, potem pa ga je na pobudo bivšega predsednika občine Polje tovariša Poldeta Mačka ljudski odbor odkupil in uslužbenec odbora so ga požrtvovalno pričeli preurejati. Nekdanjega gošpodarskega poslopja danes ni prepoznati. V velikem prizidku, v katerem so prostorne sobe in drugi prostori, je prostora za 80 otrok.

Težko je opisati čudovito lego tega doma, okoli katerega se v terasah spuščajo proti morju vinogradi in oljčni nasadi. Preko 5 ha je obdelovalne in gozdne površi-

ne. Od leta 1957 so redno prihajale skupine Poljčanov in udarni-

Naročam »Moščansko skupnost«

Pošiljajte mi jo na naslov:

Znamka
za 15 din

MOŠČANSKA SKUPNOST

LJUBLJANA - MOSTE

ob Ljubljani 42

INTERTRANS-GLOBUS

mednarodna špedicija, mednarodni transporti, skladišča in kontrola blaga – Ljubljana Šmartinska cesta 152

Kolektivi podjetij Intertrans, Javna skladišča in Globus špedicija so se združili v novo podjetje Intertrans-Globus. Vsa tri podjetja, ki so že do združitve predstavljala v jugoslovanskem merilu pomembno moč, so si z združitvijo utrdila pot, ki bo v novih pogojih združenega poslovanja še mnogo boljša in ekonomičnejša.

Beseda združitve v tem primeru ni bila samo parola, s katero naj bi se formalno zadostilo celotni perspektivni politiki jugoslovanskega gospodarstva, zlasti zunanjetrgovinskih podjetij, ampak je plod premišljenih priprav, analiz, posvetovanj in ekonomskih zaključkov. Samoupravni organi vseh treh podjetij so formirali posebne komisije, ki so strokovno obdelale poslovanje podjetij in na podlagi finančnih indeksov dokazali ekonomsko upravičenost spojitve.

Delavski sveti so na podlagi teh pokazavcev sprejeli sklep o spojitvi s 1. 7. 1962.

Združena vrednost vseh osnovnih sredstev znaša 2.235.000.000 dinarjev. Planirani celotni dohodek kot seštevek načrta vseh treh podjetij znaša skoraj 2 milijardi dinarjev. Predvidena delitev dohodka na osebne dohodke in sklade je v razmerju 70:30. Trenutno razpolaga novo podjetje z 2 milijonoma dinarjev lastnih obratnih sredstev. Ti skopi številčni podatki povedo, da lahko stopa novo podjetje z velikim optimizmom v prihodnost.

Novo podjetje bo specializirano in bo predstavljalo popolno špedicijsko organizacijo z mednarodnimi in medkrajevnimi transporti, kompletno skladiščno službo in drugimi postranskimi dejavnostmi.

Perspektiva novega podjetja je v koncentraciji vseh teh služb, ki so prvi pogoj za uspešno nastopanje na svetovnem in domačem tržišču. Združena sredstva in službe ustvarjajo popolno špeditersko podjetje, ki lahko prevzame najzahtevnejše posle in s svojo zmogljivostjo konkurira tudi večjim tujim špediterjem.

Vpeljane službe in utrjene stike s komitenti bo podjetje še bolj poglobilo in svoje torišče povečalo. Trenutno je podjetje notranje organizacijsko razdeljeno na pet obratnih enot s specializiranimi dejavnostmi: na špedicijo, transportno službo, skladišče, stranski obrat in na upravo podjetja.

V špediterski službi je izpolnjen osnovni pogoj, da ima podjetje veliko število uslužbencev s po-

trebno zunanjetrgovinsko registracijo in dolgoletno prakso v tej dejavnosti. V prihodnosti bo za strokovni dvig špediterskega kadra organiziralo podjetje več jezikovnih in strokovnih tečajev, namenjenih zlasti mlajšemu kadru. Po vseh važnejših mesih v državi in mejnih prehodih so poslovalnice, v New Yorku pa je predstavništvo za Severno Ameriko.

Podjetje razpolaga s 160 lastnimi prevoznimi enotami; od tega je 95 kamionov in 55 prikolic. To število prevoznih enot omogoča dobro razvejano avtotransportno službo po Evropi in v državi. Zaradi vseh kategorij ljudi lahko podjetje opravi vsakeršne transportne usluge. S 15 specialnimi avtomobili – hladilniki, katerih skupna nosilnost je 170 ton, prevaža kot edino slovensko podjetje meso in sadje širom po Evropi. Te kapacitete pa kljub veliki tonazi ne zadostujejo, ker je povpraševanje po njih še mnogo večje. Skupna nosilnost vseh prevoznih sredstev znaša preko 750 ton. Kot edino podjetje v Jugoslaviji ima Intertrans-Globus dobro organizirano službo zbiranja kosovnih pošiljk, ki zajema vsakodnevno vse relacije v državi.

Skladiščni objekti so novejšega tipa in predstavljajo največji tovrstni kompleks v državi. Zazidane skladiščne površine znašajo 76.267 m². K vsem skladiščem vodijo železniški tiri in cestišča tako, da je manipulacija kar najhitrejša. Notranji transport sicer še ni docela rešen, vendar meha-

Sodobna mehanizacija omogoča hitro manipulacijo blaga

nična oprema (viličarji in dvigala) zadostujejo za trenutne potrebe. Vse skupaj pa je ugodno zaradi bližine nove lokotovorne postaje v Ljubljani.

Poseben obrat predstavljajo delavnice s popolno mehanično služ-

bo in drugimi dejavnostmi, namenjenimi izključno popravilom in rekonstrukciji domačih vozil in druge opreme. Naloga tega obrata je, da čimprej ekonomičneje opravi vsa popravila in tako pri-

(Nadalj. na 5. strani)

Skladišča predstavljajo najmodernejši tovrstni kompleks v državi

Intertrans - Globus

(Nadalj. s 4. strani)

pomore, da v transportu in ostalih dejavnostih ni nikoli zastoja.

Podjetje je trenutno v organizacijski izgradnji in je težišče dela po eni strani usmerjeno v to, da se službe vseh treh podjetij koordinirajo in da tečejo posli brez zastoja, po drugi strani pa, da se utrdi notranja organizacija. Ker v tej fazi še ni samoupravnih organov, bo kolektiv zastavil vse sile, da prehodi fazo izgradnje čimprej in to dobo skrajša na minimum. Že v tem obdobju bo kolektiv preko sindikalne organizacije izdelal interno zakonodajo, kar mu bo služilo pri uravnavanju notranjega položaja in se tako na osnovi pravilnika o delitvi čistega dohodka in osebnih dohodkov stimuliral in osvojil obratne enote.

Direktor podjetja v izgradnji J. Že Borštnar je izrazil veliko zadovoljstvo nad razumevanjem kolektiva, ki je takoj pokazal veliko truda in volje, da se podjetje čimprej stabilizira in preide v normalno organizacijsko obliko. Prepričan je, da bodo v obdobju organizacijske izgradnje odigrale pomembno vlogo sindikalna, mladinska in partijska organizacija, na katerih mora tudi sedaj sloneti vse tisto, kar je sicer v pristojnosti samoupravnih organov. Kmalu po združitvi so člani ZK na skupni konferenci analizirali dosedanje delo in potrdili utemeljenost te gospodarske akcije. Sprejeli so vrsto sklepov, ki so vsebinsko najtesneje povezani z gospodarskim napredkom novega podjetja.

Vzvezi s posvetovanjem in zamotano situacijo, v kateri je trenutno novo podjetje, je Borštnar dejal: »Spričo zadnjih gospodarskih ukrepov se je podjetje znašlo v spremenjenih gospodarskih pogojih. Odgovornost do družbe je še večja. Pokazati moramo, da smo dobri gospodarji, saj nam je zaupano gospodarjenje s skoraj 3 milijardami vrednosti poslovnih sredstev. Ta gospodarski potencial bomo morali čim bolj izkoristiti — to pa bo odvisno od celotnega kolektiva. Prepričan sem, da bomo s pametno in solidno komercialno politiko na domačem in tujem trgu uspeli in da se bomo kmalu urstili med

najboljše evropske spediterje. Pri organizaciji podjetja se srečujemo iz dneva v dan z novimi problemi. Trenutno so posamezne službe še teritorialno ločene. Tako so garaže in stranski obrat v Zeleni

jami, finančna služba za Bežigradom, ostale službe pa na Šmartinski cesti. To nenormalno situacijo smo začeli reševati tako (in tudi sani vidim dokončno rešitev le v tem), da prodamo objekte v Zeleni jami in za Bežigradom in s temi sredstvi zgradimo primerne poslovne prostore na Šmartinski cesti. Avtopark bomo prenesli v prostorno skladišče B in bo tako z majhnimi investicijami vprašanje transportnega obrata in delavnic rešeno.

Novo podjetje ne namerava zmanjšati števila delavcev in uslužbencev, ker menimo, da moramo še povečati poslovno dejavnost in da bo za vse dela dovolj. Formirali smo tudi kadrovske oddelke, ki naj bi v bodočnosti reševali celo vrsto vprašanj, katerih do sedaj v vseh treh podjetjih nismo posvečali dovolj pozornosti.

Iz podatkov, ki so vidni v razmeroma kratkem obdobju obstoja novega podjetja, in iz načrtov lahkos klepamo, da bo novo podjetje Intertrans-Globus predstavljalo tudi v komuni eno največjih gospodarskih organizacij, ki bo z dobrim gospodarjenjem pri-

pomogla k razvoju moščanske komune.

v gozdarstvu, kajti privatni lastnik-kmet je istočasno tudi gozdar. Tudi to torej nastopa vprašanje intenzitete gospodarstva — te se ne moremo zamišljati na razdrobljenih površinah, take, da bi bila v skladu s celotnim našim družbenim razvojem. Gre za konkretne povečane naloge v lesni industriji, s čemer bi stabilizirali naše lesno tržišče, ter za težnjo, zainteresirati kmeta za kooperacijsko proizvodnjo, ki bo v končni fazi pripomogla pri združevanju gozdnih zemljišč in omogočila napredno gospodarjenje z gozdovi. Stanje naših gozdov je namreč vse prej kot zadovoljivo in — kar 50 % skupne površine zemljišč predstavljajo gozdovi, ki so večinoma v privatni lasti. Bližina mesta, razdrobljenost posesti in ugodno ter ceneno spravilo je povzročalo prekomerno izkoriščanje in tako tudi zmanjšanje zaloge ter prirastka. Prav tako je neugodno tudi razmerje med iglavci in listavci; slednji so v večini, dajejo pa malo vrednega tehničnega lesa in so zelo podvrženi raku (kostanj še posebno). Klimatski in rastični pogoji pa so podani tako za prirastek (do 3-krat večji!) kot za večji odstotek iglavcev.

Najugodnejša oblika podružbljenja gozdne proizvodnje kaže, da bo dolgoročni zakup, saj ta omogoča združevanje gozdnih zemljišč in kompleksno gospodarjenje. Gospodarska organizacija prevzame vse obveznosti o gozdu, lastniku pa zagotovi najmanj 50 % vrednosti lesa na panju, računajoč neto maso. Če neki gozd ni izkoriščen po načrtu, lahko gospodarska organizacija izplača akontacijo na les, ki bo posekan v prihodnjem letu. Nadalje ima lastnik pravico do zakonite količine lesa za domačo uporabo in do izkoriščanja postranskih gozdnih proizvodov in pravico do zaposlitve na osnovi deleža zemljišča, ki ga da v zakup; kolikor pa je lastniku gozd glavni vir dohodkov, mu mora gospodarska organizacija zagotoviti stalno zaposlitev.

Ta — sicer nižja — oblika kooperacije je za sedaj predvsem ugodna za našo občino zaradi razdrobljenih posesti, majhnih letnih posekov gozda in zaposlenosti prebivalstva. Vendar terja že ta oblika opremljen obrat — tako tehnično kot kadrovske —, ki je pri nas šele v razvoju. (Mimogrede je tu n. pr. že aktualno vprašanje žage v Zadobrovi, ki bo morala prevzeti namesto dosedanjih 7 ves razrez v ravninskem predelu, medtem ko bo za območje Besnice le občasno obratovala tamkajšnja venecianka.) V začetni fazi je torej treba računati na prav individualno ali pa celo na kompromisno reševanje posameznih primerov, kar vse pa zahteva poleg strokovnega zlasti še aktivno politično delo naše gospodarske operative in družbe v celoti. To dejstvo se bo še zlasti pokazalo pri vprašanju, ki takoj nastopa v zvezi z zgoraj omenjenimi načrti.

Socialno vprašanje ostarelih, borcev in nepreskrbljenih otrok

Tudi do sedaj to vprašanje seveda ni bilo zanemarjeno, ker so se povsod, kjer so bili formirani

obrat družbene kmetijske proizvodnje, pojavili tudi socialni problemi, ki so zahtevali čimprejšnje rešitve. Za naprej pa bi kazalo ustanoviti komisijo, ki bi naj ob pomoči krajevnih organizacij pripravila analizo konkretnega stanja in predlagala rešitve. Vprašanje časa se nam pri tem kaže v tej luči: v kmetijstvu rabimo n. pr. 3—4 leta, da proizvodnja steče in če prej začnemo, prej bo stekla proizvodnja. Socialna struktura pa letno pada — na račun kmečkega prebivalstva — za 1 do 2 % in grozi nevarnost, da bo precej družin ostarelih in brez perspektiv — mladina namreč kaj malo ostaja doma na posestvih. Pojavilo pa se bo tudi precej neobdelanih površin in vse to proži mnenje, da je treba v razvojem sodobne proizvodnje v kmetijstvu in gozdarstvu pričeti čimprej in je bolje rešiti na posameznih področjih nekaj socialnih problemov kakor čez nekaj let reševati neprimerno več odprtih vprašanj. (Štepanja vas). Tudi to pa je poleg ekonomskega politično vprašanje, ki terja mobilizacijo naših sil in rešitve tudi s te plati.

Kako pa je s kadri?

Kot povsod se tudi v kmetijstvu kaže, da se dviga proizvodnost in dohodki — tudi osebni — le z višjim znanjem v proizvodnji in upravljanju. Gre torej za strokovnjake, ki so tudi pomočniki in svetovavci sodelavcem v boju za večje uspehe. Družbene organizacije morajo pri teh naporih za večjo pozornost, racionalnejšo organizacijo dela in kvaliteto upravljanje nuditi večjo in sistematično pomoč. Delo v kmetijstvu in gozdarstvu zahteva namreč kar največ vztrajnosti in požrtvovalnosti, zahteva sodobno kadrovske službe z izrazitejšo dolgoročno strukturo tako v proizvodno-znanstveni kot v družbeno-politični smeri. Le taki kadri bodo obvladali proizvodnjo, se bodo prizadevali za modernizacijo, spoznali socialno in drugo problematiko, družbe in standard itd. Ob taki skrbi tudi ne bo težko vključevati čimveč ljudi z lastnega terena, kar je sorazmerno najcenejše.

In združevanje?

Velike potrebe mesta in industrijskih centrov — pa tudi izvoza — kažejo tudi v kmetijstvu in gozdarstvu smer razvoja organizacije teh gospodarskih enot v veliko, moderno proizvodnjo. Na področju Ljubljane kaže organizirati dvojne močnih podjetij — enega za proizvodnjo, pripravo in plasma kmetijskih pridelkov, vrtin in sadja, drugega pa za proizvodnjo, predelavo in plasma mesa in mleka. Samo taka, močna podjetja bodo lahko reševala kompleksna vprašanja proizvodnje in oskrbe domačega in tujega tržišča. Poslovala bi na principu močnih specializiranih ekonomskih enot z gibčnimi upravami in nujnimi skupnimi in razvojnimi službami. To bi bila družbi in potrošnji tudi garancija, da so investicije pravilno in smotrno naložene. Kmetijstvo in gozdarstvo in gozdarstvo predstavljata tako važen element našega gospodarstva, da mu velja posvečati vso skrb za nadaljnji razvoj.

Vso pozornost kmetijstvu in gozdarstvu

(Nadalj. s 1. strani)

Poživilo pa bomo lahko proizvodno sodelovanje pri pripravi telet za naša pitališča in pri pitanju mlade živine za domače in tuje tržišče. Tu lahko dosežemo obojestransko zadovoljivo in rentabilno sodelovanje. (A tudi tu je opozoriti na sedanji položaj glede izvoza: Agrokombinat letno izvozi milijon dolarjev, a dolar dobi plačan po 750 din, drugi pa dobe zanj 1000 dinarjev!)

V zelenjadarstvu so možnosti za sodelovanje domala neizčrpne zaradi močnega trga in perspektivne predelave. Doseči pa je treba, da se bo kmet odločil le za nekaj kultur, ki bi jih prideloval skozi vse leto v zelenjavnem kolobarju, vse ostale površine pa bi izkorišča-

li za enostaven živinorejski kolobar za pitanje mlade živine. Tudi jagodičje ima v naši občini lepo prihodnost glede na hribovit teren in možnost izkoriščanja površin pod sadnimi plantažami.

Za vse to pa moramo zagotoviti dobro strokovno službo, primerno sortno živino oz. sadike, minimalno stimulativno ceno, premije in tržišče. Zadruga, posestva in njihovi specialni obrati imajo tu veliko vlogo praktičnega in teoretičnega voditelja in usmerjevalca.

Gozdarstvo v novih pogojih

Novi odnosi v kmetijstvu terjajo tudi nove oblike proizvodnje

Hooo - ruk! z Debelega rtiča

Debeli rtič — kdo ve kolikokrat opisan zadnji polotoček slovenske obale! Od konca rtiča priplava dober plavalec v pičlih 15 minutah v italijanske teritorialne vode. Rtič se je v zadnjih letih spremenil. Nove zgradbe in ozka cestišča, ki se skrito vijejo med borovci in cvetličnimi nasadi, so spremnili lice panorame. Debeli rtič pa je prav zato postal lepši in koristnejši.

Zaradi ugodne lege, klimatskih pogojev in nadvse čudovite narave je glavni odbor RK Slovenije že pred leti odločil, da bo Debeli rtič bodoča baza za okrevanje otrok. Ta zamisel je danes skoraj že uresničena; zgrajenih je že več modernih zgradb, v katerih bodo bodoči zdravstveni prostori, učilnice in drugo. Tudi prvi pacienti so že tu. Stanujejo pod šotori, ker gradnje še niso končane. To jih ne moti, celo navdušeni so nad tem. Objekte zdravstvene baze na Debelem rtiču so gradile tudi mladinske delovne brigade.

Tudi občina Moste-Polje je mimo drugih akcij prispevala svoj delež. Občinski komite LMS je formiral delovno brigado, ki jo sestavljajo mladinci in mladinke iz moščanskih podjetij. Po številu ni brigada velika, pač pa jo sestavljajo mladinci in mladinke, ki opravljajo dela, za katera je potrebna primerna kvalifikacija. Tako srečaš lahko brigadirje v kovaški in varilski delavnici, pa celo za krmilom 3,5-tonskega tovornjaka, ki prevaža pesek z vrha rtiča k obali, kjer ga potem posipajo.

Brigada je nastanjena pod šotori v borovem gozdičku. Taborišče je po stari brigadirski navadi urejeno zelo lično in praktično. Le taboriščne kuhinje ni — brigadirji jedo v kuhinji zdraviliščne uprave. S hrano so vsi zelo zadovoljni, saj je kalorična in nadvse okusna. Poleg dela in kopanja osvetljuje brigadirji mnogo svojega časa izobraževanju in kulturno-zabavnemu življenju.

Taborišče zaživi v zgodnjih jutranjih urah, ko je sonce še skrito. Brigadirji so se sami odločili, da vstajajo ko je še mrak, ker se v hladu lažje dela. Z delom končajo že pred 11. uro in po kosilu in obveznem popoldanskem počitku ostane za kopanje in ostalo še mnogo časa.

Delovni prostor je blizu kopališča. Ena skupina regulira in ureja obalo, druga pa opravlja začetna dela pri gradnji novega splotja. Delo je normirano in normo presegajo povprečno za okoli 25%. Vsi upajo, da bodo za požrtvovalno delo nagrajeni z udrnim nazivom ali pa, da bo brigada vsaj pohvaljena. To po mnenju uprave zdravilišča tudi zaslužijo.

Pol ure hoda od taborišča je nastanjena študentska brigada in brigada koprškega okraja, s katerima se Moščani srečujejo na športnih tekmovanjih in kulturno-zabavnih prireditvah. V športnem mnogobojju so bili moščanski brigadirji najuspešnejši v namiznem tenisu in šahu. Kmalu po tem, ko je brigada prispela na Debeli rtič, so brigadirji pripravili celovečerni program za otroke, ki so v obmorskem okrevališču; uprava mladinskega okrevališča pa je organizirala za brigado predavanje o podmladku Rdečega križa.

Da bi bili naši vtisi izvirnejši in neposrednejši, smo navezali stike z nekaterimi brigadirji, ki so nam povedali svoje vtise in mnenja o brigadirskem življenju in o delu mladinske organizacije svojega podjetja.

Tone Židan je zaposlen v Emorni. Kot predsednik mladinske organizacije v podjetju je čutil dolžnost, da se tudi sam prijavi za brigado. V brigadi sem z vsem zelo zadovoljen. Sedaj sem prvi brigadir. Z normo nimamo preve-

Na sliki vidimo moščanske brigadirje ob odhodu iz Ljubljane na Debeli rtič

likih težav in jo redno presegamo, tako da bomo verjetno postali udarni. Sicer pa sem predsednik mladinske organizacije v podjetju — naša organizacija šteje 150 članov. V podjetju imajo mnogo razumevanja za naše delo, pa tudi mladinska organizacija prispeva pomemben delež pri razvoju podjetja. Mladinski aktiv v našem podjetju je zlasti zadnje leto lepo napredoval. Organizirali smo vrsto delovnih akcij na ribniku. Teh del smo se lotili resno in moram reči, da smo opravili najtežja dela. Podjetje se nam je oddolžilo z izletom v Begunje in Vrbo, kjer smo v Prešernovi rojstni hiši izvedli kratek spominski program. Brigadir Tone nas je presenetil s poznavanjem gospodarskih razmer v podjetju in nizal številne podatke o izvozu, bruto dohodku, o skladih in drugem. Na koncu je izrazil željo, da bi se rad vpisal na fakulteto, kjer bi se nadalje širokovno izobrazil in izpopolnil.

Vida Boc je član mladinskega aktiva v »Saturnusu«. »V brigadi sem prvič in moram reči, da sem presenečena nad kolektivnim življenjem. Če bi mogla urediti v službi, se bom tudi prihodnje leto zopet prijavila. Delo ni težko. Z vstajanjem nimam težav, ker sem se temu že privadila. Delamo samo do 10.30 in je potem še dovolj sonca za kopanje. V »Saturnusu« sem delavka in sem fizičnega dela navajena. V jeseni grem v šolo za

tehnično risanje; za to se imam zahvaliti upravi podjetja. Poleg mene so iz »Saturnusa« v brigadi še tri mladinke in mladinec. Tako kot jaz so tudi drugi zadovoljni z brigadirskim življenjem.«

Jože Demšar se uči za kleparja pri SAP. Tudi on je prvič v brigadi. Fizično delo tudi njemu ne predstavlja posebnega napora. Hudomušno je pristavil, da ima več skrbi s posadko. Brigadirji so nam pripovedovali o njegovem popoldanskem uveljavljanju, o

kvalifikacijo za traktorista. Potem se mislim zaposliti v kakem moščanskem podjetju. Normo presegamo redno in prepričan sem, da bo brigada pohvaljena, če že ne udarna.«

Upravnik brigade **Filip Klopčič** nam je razkazal delovno mesto in smo rezultate njihovega dela lahko videli.

»Brigadirji so res požrtvovalni in disciplinirani. Vročine smo se privadili. Da se izognemo najhujši pripeki, pričnemo z delom že

njegovi »komandi« na pristaniškem splavu. Kljub nizki rasti je prevzel »poveljstvo« nad splavom, na katerem v prostem času odplujejo iz zaliva in potem posadka opravlja razne »znanstvene« naloge.

»S posadko nisem zadovoljen in sem moštvo že drugič zamenjal. Splav je dober in še najbolj primeren za podvodne raziskave. Dno je napravljeno iz praznih sodov in je splav zato zelo stabilen. Pogonska sila so kar lopate. Za sedaj smo izurjeni za obalno plovbo. Čaka pa nas posebna naloga: v bližini obale je potopljen velika aluminijasta cev, ki jo bomo skušali potegniti iz morja.«

Potem se je zresnil in dejal, da z mladinsko organizacijo v Štepanji vasi ni zadovoljen in da bo delal v aktivu podjetja SAP.

Kot najbolj izkušenega brigadirja so predstavili **Janeza Borštnarja**. »Za seboj imam že več brigad, od tega tudi nekaj zveznih. Brigadirskega življenja sem vajen in reči moram, da je naša brigada na Debelem rtiču glede reda in hrane zares dobra. Po delu se največ kopam in potapljam. Z nekaterimi kolegi smo brez dobre opreme dosegli tudi do 8 m globine. Po tej delovni akciji se bom takoj udeležil druge, ker bi rad napravil izpit za traktorista. Odšel bom v Srbijo v neko kmečko delavsko brigado in tam pridobil

ob 4. uri zjutraj in ob 10.30 zaključimo. Fantje opravljajo tudi kvalificirana dela in imamo v upravljanju tudi svoj tovornjak. Poleg dela posvečamo precej časa športu in izobraževanju. Smo v stalnih stikih z občinskim komitejem Moste-Polje in z upravo mladinskega okrevališča. Dnevi nam hitro minevajo in prepričan sem, da bo Debeli rtič vsem brigadirjem ostal v najlepšem spominu. Naša velika želja je, da postane brigada udarna...«

Moščanska brigada udarni naziv zasluži in ji tudi uredništvo Moščanske skupnosti čestita k delovnim uspehom.

Ko se bodo mladinci in mladinke vrnili zagoreli in prekaljeni na svoja delovna mesta v tovarne, bodo brigadirski elan in vedrino prenesli v svoje mladinske aktivne

**Berite
in dopisujte
v Moščansko
skupnost**

Baza na Gmajni pod Golovcem je zaživela

Na Gmajni pod Golovcem se je pred kratkim razlegel otroški krik in vik — na travniku pod senčnim pobočjem je bila odprta baza za dnevno letovanje otrok.

Zamisel za to ustanovo je dala občinska zveza prijateljev mladine in svet za varstvo družine, sredstva za izgradnjo pa je prispeval ObLO Moste-Polje. Do poslopja in prvih igrišč, pri čemer naj omenimo kuhinjo, igralno in »tehnično« sobo, košarkarski koš in številne športne rekvizite, seveda ni prišlo hitro in poceni. Gradnja in oprema nove baze je veljala nič manj kot 12 milijonov din, ker je bila na nekaj močvirnih tleh potrebna temeljita drenaža, napeljati je bilo treba vodovod in deloma tudi elektriko. Zato pa danes stoji baza v predelu, ki je ohranil vso svojo prirodno lepoto in je kot nalašč za otrokovo zdravje. Svežega zraka in tistega neposrednega stika z naravo, ki celo odraslega človeka pripravi k veselju in sproščenosti, tu nikomur ne bo manjkalo. Res da baza stoji na Gmajni pod Golovcem in je za Moščane nekoliko oddaljena, vendar to v primeru z njenimi ostalimi prednostmi niti malo ne zmanjšuje njene dragocenosti — zlasti se ne zato, ker so po vsej občini že organizirana vsakodnevna zbirališča, od koder je otrokom v spremstvu vzgojiteljic do Gmajne kaj kratka pot. Za zdaj jih tu res še ni veliko in je vse ostalo videti še nekako poletno in začasno, toda graditelji ne mislijo ostati samo pri tem. V bližnjem delovnem načrtu je izgradnja manjšega kopalnega bazena in drugih naprav, sčasoma pa nameravajo usposobiti bazo tudi za zimsko sezono. V neposredni bližini novega poslopja sta že zgrajeni dve smuški skakalnici in je pripravljen sankališče, tako da bodo imeli otroci tod obilo veselja tudi pozimi. Takrat bo pot novi ustanovi že utrta in takrat bo živčav na Gmajni vse-kakor večji.

Kakšen pa je pravzaprav namen te ustanove? Namenjena je vsem predšolskim in osnovnošolskim otrokom na področju moščanske občine in ima mimo varstvenega in socialnega pomena (celodnevna oskrba v bazi velja s hrano vred samo 150 din) tudi svoj vzgojni pomeni in namen. Ta se seveda ne razlikuje kaj dosti od namena podobnih ustanov v naši družbi. Vzgoja se bo tudi tu povezovala z otrokovo zaposlitvijo oziroma z naravnim združevanjem dela in igre, ki najuspešnejše razvija tako otrokove duševne kot telesne sposobnosti, njegovo ustvarjalnost in njegov občutek za skupnost. Že zdaj je videti v »tehnični« sobi številne sestavljalice in seveda tudi »graditelje«, po travniku se otroci zavzeto igrajo v krogu, medtem ko okolica kar sama vabi na izlet, k nabiranju gozdnih sadežev in tajiinstvenem raziskovanju narave.

Začetek torej kaže na vzpodbuden in hvalevreden namen. Tudi občinski ljudski odbor ni skopal z denarjem in novoustanovljeni bazi še nadalje stoji ob strani; toda rezultat le še ni čisto tak, kakršen bi moral biti in kakršnega si želimo. Kakor povsod so družbeni delavci tudi tu naleteli na težave. Mimo tega, da je za sedaj v tem prelepem in zdravem

predelu pod Golovcem videti še vse premalo otrok, kar je pripisati premajhnemu zanimanju občanov ali preslabi propagandi, so namreč v zvezi z bazo še nepotrebne skrbi. Stanovanjska skupnost Kodeljevo, ki ji je bilo dodeljeno lastništvo in seveda tudi skrb za bazo, ne kaže zanjo pravega zanimanja, tako da se včasih zatakne celo pri malenkostih. Med

drugim je na primer nastala težava, kako in kje najti delovno moč za kuhinjo — kuharico, ki bi prevzela tudi svojemu delu primerno odgovornost. Skratka: temeljni kamen je s pomočjo upravnega odbora postavljen in ustanova odprta, zdaj pa je ostala na ramenih zveze prijateljev mladine, medtem ko ji ostale družbene organizacije in državljanji ne posvečajo potrebnega zanimanja.

K sreči se ustanova pri teh težavah ni ustavila, ampak že zdaj kaže težnjo po nadaljnjem razvoju. Kako in v kakšno smer se bo razvijala, je seveda odvisno od sa-

me prakse in njenega nadaljnjega upravljanja, glede na svojo lego pa ima vsekakor vse možnosti, da se razvije tudi v rekreacijski center za odrasle ljudi, ki se zdaj na svojih nedeljskih sprehodih z otroki vred rajši ustavljajo v okoliških gostilnah. S kotalkališčem, kopalnim bazenom, okrepčevalnico za nedeljske izlete in koticom za upokojece bi se baza tudi v materialnem pogledu postavila na trdnješe noge in bi pokrila vsaj režijske stroške. Vsekakor pa tudi zdaj že kaže, da bodo tako moščanski otroci kot njihovi starši reživeli v njej še marsikatero prijetno in koristno urico.

Šport v Vevčah

PLAVALNA ŠOLA

Dejavnost plavalnega kluba iz Vevč je do nedavnega močno nazadovala in je klub dobesedo životarlil. Vzrok zato je iskati predvsem v pomanjkanju aktivnega članstva, zlasti starejšega. Da bi klub v bodoče lahko aktivneje deloval, so sklenili, da je najbolje, če si zagotovijo osnovo za bodoče delo, to je številna naraščaja. Zato so kmalu po končanem šolskem pouku pričeli s plavalno šolo. Širši cilj plavalne šole pa je, da bi se vsak šoloobvezni otrok naučil plavati, obenem pa naj bi se tisti, ki že obvladajo plavanje, izpopol-

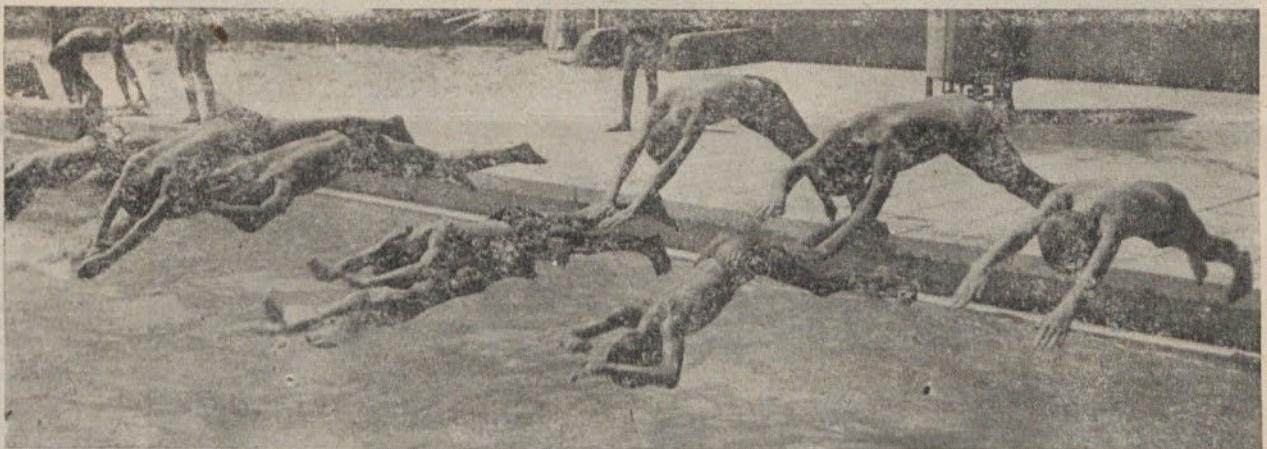
ni, ki je pričela z delom 28. VII in je tudi trajala tri tedne, pa je število pionirjev precej večje — okoli 200, ker se bodo mnogi vrnili iz počitniških kolonij, pridružili pa se jim bodo še pionirji z osemletk iz Most. Vodstvo plavalne šole na čelu s tov. Krevhom je zadovoljno z uspehom v prvi izmeni in upa, da uspeh tudi v drugi izmeni ne bo manjši.

V začetku novega šolskega leta — seveda, če bo vreme ugodno — pa imajo v načrtu občinsko plavalno prvenstvo vseh starostnih stopenj. Predvidenih pa imajo tudi nekaj propagandnih tekmovanj oz. gostovanj nekaterih znanih

uspeh bi bil vsekakor večji, če bi imeli boljše pogoje za treniranje. Predvsem bi morali imeti ustreznega trenerja, asfaltirano igrišče ter primerno telovadnico, kjer bi lahko vadili v zimskem času. Primanjkuje jim tudi prizadevnih funkcionarjev, ki bi prevzeli tehnično vodstvo kluba, tako da leto ne bi ležalo na ramah posameznih igralcev. Kljub vsem tem težavam pa imajo dovolj naraščaja, ki se razvija in tekmuje sedaj, ko je zveza ukinila pionirsko tekmovanje v dveh šolskih društvih.

NOGOMET

Nogometaši NK Slavija so zaključili tekmovalno sezono v

nili in se nadalje razvijali v klub.

Vadba je bila organizirana v dveh izmenah. V prvi izmeni, ki je trajala do 23. VII., je sodelovalo 57 pionirjev. V drugi izme-

slovenskih plavalnih klubov.

ROKOMET

Rokometaši rokometnega kluba Slavija so v minuli sezoni tekmovali v ljubljanski rokometni podzvezi in zasedli 4. mesto. Njihov

LNP na 5. mestu. V jesenskem delu tekmovanja so bili na 1. mestu, vendar tega mesta spomladi niso mogli obdržati, ker je bilo moštvo zaradi poškodb in izključitev nekaterih igralcev oslabiljeno. Kljub temu je v nedavnem pokalnem tekmovanju prepričljivo premagalo člana SCL Ilirija. Žal so morali zaradi neresnosti nekaterih igralcev, izpasti iz nadaljnega pokalnega tekmovanja. S pripravami za naslednjo tekmovalno sezono so pričeli 1. avgusta. Moštvo bo sestavljeno po vsej verjetnosti z igralci, ki so nastopali v minuli sezoni, ter z nekaterimi mlajšimi močmi mladinskega moštva.

BADMINTON

Na igrišču TVD Partizan v Polju se vsak dan — kolikor to le dopušča vreme — zbirajo člani badminton kluba. Pripravljajo se za republiško prvenstvo, ki ga kakor vsako leto tudi to pot pričakujejo z željo, da bi se zanje končalo kar najbolje. Na lanskeoletnem prvenstvu se je najbolje uveljavil Vasa Cerar, ki je zasedel 6. mesto. Članstvo je zdaj precej skromno, vendar so pričarani, da bi se število članov pa tudi kvaliteta precej povečala, če bi imeli primeren zaprt prostor, kjer bi lahko vse leto nemoteno vadili,

Mladim obiskovavcem baze na Gmajni dnevi kar hitro minevajo. Ob igri in krajših izletih v naravo se razvedrijo in naučijo svežega zraka. Baza ima že lepo številno stalnih obiskovavcev.

Otvoritev potrošniškega centra na Kodeljevem

V SOBOTO, 18. 8. OB 10. URI DOPOLDNE JE BILA V ULICI JANA HUSA NA KODELJEVEM SLOVESNA OTVORITEV NOVEGA POTROŠNIŠKEGA CENTRA. SVOJE LOKALE V NOVEM CENTRU SO ODPRLA PODJETJA: EMONA, MESNA INDUSTRIJA ZALOG, BIFE KODELJEVO, LJUBLJANSKE MLEKARNE, TRGOVSKO PODJETJE TEKSTILPROMET IN TRGOVSKO PODJETJE SPECERIJA. POTROŠNIŠKI CENTER JE OTVORIL PREDSEDNIK OBLO-MOSTE POLJE TOV. CIRIL FAIN, NATO PA SO SI PRISOTNI GOSTJE OGLEDALI VRSTO SODOBNO OPREMLJENIH LOKALOV.

Novo strelišče v Zeleni jami

Moščanski strelci so dobili moderno strelišče za zračno puško v prostorih TVD Partizan Zelena jama. Sestestezno strelišče je mehanizirano in posebna naprava omogoča strelcu pregled doseženih rezultatov in hitro menjavanje tarč.

Otvoritve strelišča in prvega meddružinskega tekmovanja so se poleg številnih strelcev udeležili tudi predsednik okrajne strelske zveze Ljubljana general Svava, predsednik OBLO Ciril Fain, predsednik občinske zveze za telesno vzgojo Jože Borštnar in drugi predstavniki organizacij in oblasti.

Novo strelišče je plod velikega prizadevanja tov. Nadižarja in polkovnika Kljuna, ki sta ob razumevanju občinskih forumov uspela v kratkem času moderno opremiti strelišče in klubske prostore. V občini Moste-Polje je trenutno 12 strelskih družin s preko 2800 člani, ki bodo centralno strelišče za zračno puško s pridom uporabljali.

Verjetno se je vsak obiskovalec nogometnih tekem na Kodeljevem v zadnjem času večkrat vprašal, kdaj bo z nogometaši Slovana v novi nogometni sezoni. Ali bodo igralci po neuspehu v kvalifikacijah za drugo zvezno ligo ostali skupaj in skušali znova uspeti v SCL ali morda zadnji neuspeh pomeni celo razpad moštva?

V razgovoru s predsednikom SD Slovan tovarišem Radisavljevičem smo zvedeli, da se slednjega moščanskim navijačem ni treba bati. Tako vodstvo nogometnega kluba kot igralci po porazu z Varteksom niso vrgli puške v koruzo; nasprotno — na svoj neuspeh in današnjo kritično situacijo gledajo povsem trezno, tako da je pričakovati od njih lepših in predvsem realnejših rezultatov. Pretekla sezona je bila namreč zanje malce nepreračunljiv poskus, da bi se naglo in tako rekoč čez noč povzpeli proti vrhu jugoslovanskega nogometa. Poskus se je izjalovil in zdaj kaže prijeti drugače. Spritno »drugoligaškega« cilja je bilo v klubu zanemarjeno sistematično delo z mladinci in še marsikaj drugega, po porazu z Varteksom po položaj kar sam narekuje delo v realnejši smeri. Danes je vsakomur v klubu jasno, da vsega ni mogoče doseči naenkrat in da brez močnega zaledja mladih nogometašev tudi ni kvalitetnega vzpona; izkušnje pa so med drugim pokazale tudi to, da Slovan celo ob uspehu organizacijsko in finančno najbrž ne bi zmožal zahtevnega tekmovanja z drugoligaškimi klubi. V novi sezoni je torej treba klub predvsem organizacijsko in strokovno učvrstiti, saj je doslej delovalo v njem vse premalo ljudi.

Z eno besedo — Slovanovi nogometaši bodo začeli z delom, ki bo slonelo na njihovih resničnih možnostih in prepričani smo, da bomo v zvezi z njimi lahko kmalu rekli, da poraz v nogometu pomeni lahko tudi zmago.

Na sliki desno: odlični vratar Zabjak se je na tekmi proti Varteksu poslovlil od moščanske publike. Pred nedavnim je namreč podpisal štiriletno pogodbo za nastopanje v NK Olimpiji.

